
УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА НОВОГО ФОРМАТУ (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД)

*Ігнатюк Марина, директор Наукової
бібліотеки Житомирського національного
агроєкологічного університету*

У сучасному світі університетські бібліотеки прагнуть відповідати потребам інформаційного суспільства, сучасному рівню науки, техніки та світовим освітнім стандартам. Однією з таких модернізованих і надпотужних структур є бібліотека Вільнюського університету <http://www.mb.vu.lt>.

Бібліотека Вільнюського університету – універсальна публічна наукова бібліотека Литви державного значення, послугами якої користуються не лише науково-педагогічні працівники та студенти університету, підприємці, учасники семінарів, конференцій, науково-дослідних й бізнес-спільнот, а й пересічні мешканці міста.

Місія бібліотеки передбачає створення відкритого середовища, що підтримує пошук інформації, наукові дослідження та навчання. Девіз бібліотеки – користувач повинен відчувати себе комфортно!

Серед основних принципів роботи бібліотеки можна виділити: функціональність, тобто відкриті фонди, універсальний простір; відкритість – доступність 24 години на добу, 7 днів на тиждень; гнучкість – “мобільний” простір і гнучкий сервіс; раціональність – інформаційні ресурси певної галузі науки зосереджені в одному місці, оптимальне використання простору; естетичність – унікальна архітектура, сприятливе середовище.

Наукову, інформаційну та культурну діяльність бібліотеки забезпечують 8 читальних залів з відкритими фондами. Бібліотечний фонд налічує понад 300 тис. примірників. Всього

робочих місць – 803, з них у читальних залах – 524; аванзалі – 108; ІТ-лабораторії – 10; залах для семінарів – 90; кабінетах для групової роботи – 28; кабінетах для індивідуальної роботи – 37; дитячих кімнатах – 6.

Інтерактивне програмне рішення допомагає користувачам орієнтуватися у бібліотеці та в послугах, які вона надає. Віртуальний тур дозволяє бронювати кабінети для індивідуальної та групової роботи. Показовим є те, що зали цілодобово заповнені користувачами, а у “гарячу пору” – студенти інформують один одного про вільні місця через соціальні мережі.

У бібліотеці знаходиться понад 200 комп’ютеризованих робочих місць для користувачів. Є можливість використання графічних планшетів, навушників, мікрофонів, пристроїв для читання карт пам’яті різних типів, сканерів, а також відеокамер, фотоапаратів, диктофонів тощо.

Спеціальні зали та обладнання надають можливість проведення семінарів, тренінгів, тестів, опитувань, голосувань через інтерактивні системи. Бібліотека надає послуги з організації та проведення дистанційних нарад, презентацій, конференцій, а також можливість їх запису. Один великий зал можна розділити на три менших, при цьому учасники різних заходів не будуть заважати один одному.

В ІТ-лабораторії кожен може обробити зображення, відредагувати та переробити візуальні файли різних форматів, створити звукові доріжки, скористатися ліцензованим програмним забезпеченням, призначеним для підготовки цифрових публікацій, малювання, креслення, автоматизації наукових та інженерних розрахунків тощо.

Бібліотека обладнана широким спектром технологій: інформаційними терміналами, інтерактивними дошками, 3D-принтерами та 3D-сканерами, призначеними для розробки й виготовлення тривимірних об’єктів. Лабораторія для користувачів з обмеженими фізичними можливостями обладнана

принтером Брайля, електронною лупою та програмним забезпеченням з перетворення тексту.

У бібліотеці діє система автоматичної видачі та повернення книг, що заснована на RFID-технології – технології автоматичної безконтактної ідентифікації об'єктів за допомогою радіочастотного каналу зв'язку. Система дозволяє користувачам брати і повертати книги, використовуючи станції автоматичної видачі та повернення книг. Повернуті книги перевозять ліфтом та розміщують на технічному поверсі, де встановлено сортувальник книг. За допомогою стандартних алгоритмів машина сортує книги і завантажує їх у транспортувальні контейнери, які їдуть на встановлену станцію – найближчу до місця зберігання книг. Там їх розвантажують у книжковий візок. Бібліотекаряю залишається тільки поставити книги на полиці. Якщо книгу замовив інший користувач, система це визначає і відправляє замовлену книгу не в сховище, а на місце видачі. Система транспортування книг – це 450 метрів рейок, встановлених по всьому приміщенню, 45 транспортувальних контейнерів, 17 транспортувальних станцій, 20 стрілочних переводів, що переключають контейнери з однієї доріжки на іншу.

Бібліотеку обладнено сертифікованою сучасною автоматичною системою пожежогасіння. Під час гасіння пожежі використовують воду в розпиленому стані, у вигляді дрібнодисперсного туману. Резервуар з водою знаходиться під будівлею.

Бібліотеку обладнано як для роботи, так і для відпочинку. Для зручності свої речі користувачі залишають у камері схову. Для відпочинку можна скористатися диваном, але спати на ньому не дозволяють. У приміщенні бібліотеки знаходиться їдальня. У холі безперервно показують рекламні ролики про нові послуги та технічні можливості бібліотеки. Бібліотека працює і вночі! Один бібліотекар виходить у нічну зміну.

У бібліотеці Вільнюського університету працює понад 200 працівників: бібліотекарі, історики, екологи, філологи, журналісти, архівісти, IT-фахівці. Щороку найуспішніші студенти

мають можливість пройти професійну підготовку з подальшим працевлаштуванням у бібліотеці Вільнюського університету.

Бібліотека Вільнюського університету – це простір для всіх! Для науковця, студента, молодій сім'ї з дітьми, для кожного, хто прийшов з друзями разом провести час.